

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/288/2021
Identifikačné číslo spisu:	7217200274
Dátum vydania rozhodnutia:	24.08.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Mária Trubanová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:7217200274.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu P. X., nar. U., K., zastúpeného Advokátska kancelária Hopferova s. r. o., Košice, Bajzova 2, proti žalovanému Y. D., nar. U., K., zastúpenému advokátkou JUDr. Henrietou Hirjakovou, Michalovce, Nám. osloboditeľov 1, o zaplatenie 5.000 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 18C/1/2017, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 22. januára 2020 sp. zn. 11Co/395/2019, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Košice II (ďalej aj ako „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 08. apríla 2019 č. k. 18C/1/2017-129 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 5.000 eur s úrokmi z omeškania vo výške 5 % ročne od 18. novembra 2016 do zaplatenia a priznal žalobcovi nárok na plnú náhradu trov konania.

1.1. Súd prvej inštancie tým v celom rozsahu vyhovel žalobe, ktorou si podľa jej skutkového vymedzenia žalobca uplatnil voči žalovanému pohľadávku na zaplatenie kúpnej ceny za prevod vlastníckeho práva k zariadeniu prevádzky, nachádzajúcej sa P.. Žalobca tvrdil, že žalovaný dlh zodpovedajúci žalovanej pohľadávke čo do dôvodu a výšky písomne uznal dňa 24. septembra 2015.

1.2. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že na základe písomnej Zmluvy o prevode obchodného podielu z 24. septembra 2015 žalobca previedol na žalovaného obchodný podiel v spoločnosti LIVE club s. r. o. za odplatu 7.000 eur (ďalej tiež len „zmluva o prevode obchodného podielu“), že zariadenie prevádzky tejto spoločnosti na P. predal žalobca žalovanému za kúpnu cenu 5.000 eur Kúpnu zmluvou, uzavretou medzi stranami v ústnej forme dňa 22. septembra 2015 (ďalej tiež len „kúpna zmluva“), a že nesplnený záväzok z tejto kúpnej zmluvy vo výške 5.000 eur žalovaný písomne uznal dňa 24. septembra 2015 a zaviazal sa ho splniť v lehote splatnosti najneskôr do 30. septembra 2016. Podľa súdu prvej inštancie žalovaný uznaný dlh nezaplatil ani v deklarovanom čase a

ani neskôr. Napokon súd prvej inštancie skutkovo ustálil tiež, že tvrdenie žalovaného, že nedošlo k reálnemu odovzdaniu predmetu kúpy (zariadenia prevádzky), nebolo v konaní preukázané. Skonštatoval v tejto súvislosti, že žalovaný toto svoje tvrdenie nepodložil dôkazmi, a že v konaní vykonané dôkazy naopak svedčili v prospech skutkovej verzie žalobcu.

1.3. Na takto ustálený skutkový stav súd prvej inštancie aplikoval ustanovenia § 558, § 588 a § 589 Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb. v znení neskorších zmien a doplnkov (ďalej len „Občiansky zákonník“) a právne uzavrel, že žalovaný uznaný právny dôvod (záväzok zaplatiť kúpnu cenu za predaj zariadenia), ani výšku uznaného dlhu (5.000 eur) v konaní nevyvrátil, a preto je potrebné v zmysle ustanovenia § 558 Občianskeho zákonníka vyjsť z domnienky existencie tohto jeho záväzku voči žalobcovi. Za omeškanie žalovaného so zaplatením sumy 5.000 eur súd prvej inštancie priznal žalobcovi úroky z omeškania s použitím ustanovenia § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, v percentuálnej výške vyplývajúcej z ustanovenia § 3 ods. 1 nar. vlády SR č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka. Počiatok omeškania žalovaného pritom súd prvej inštancie odôvodnil s použitím ustanovenia § 563 Občianskeho zákonníka od právnej skutočnosti doručenia výzvy na plnenie žalovanému pri súčasnom zohľadnení času, ktorý v tejto výzve žalobca určil na dobrovoľné plnenie. Rozhodnutie o trovách konania súd prvej inštancie odôvodnil s poukazom na ustanovenie § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku, zákona č. 160/2015 Z. z. (ďalej len „CSP“) výlučným procesným úspechom žalobcu v spore. V odôvodnení napadnutého rozsudku sa súd prvej inštancie vysporiadal tiež s obranou žalovaného, ktorou mienil spochybniť platnosť kúpnej zmluvy z dôvodu, že tento úkon urobil v omyle a tiež aj preto, že kúpna zmluva nebola uzavretá v písomnej forme. Vysvetlil v tejto súvislosti, že skutočnosť omylu pri uzatváraní kúpnej zmluvy nevyšla v konaní najavo, naopak podľa jeho zistenia žalovaný aktuálne je spoločníkom obchodnej spoločnosti LIVE club s. r. o., ktorá vykonáva podnikateľskú činnosť v prevádzke na P. a v tomto podniku využíva tiež žalobcom odpredané zariadenie. Súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku napokon vysvetlil tiež dôvody, pre ktoré nepripustil návrh žalovaného na vykonanie dôkazu vyšetrovacím spisom. Konštatoval v tejto súvislosti, že v trestnom konaní iniciovanom žalobcom bolo trestné stíhanie proti žalovanému zastavené.

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej aj ako „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) na odvolanie žalovaného rozsudkom z 22. januára 2020 sp. zn. 11Co/395/2019 rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP a zároveň rozhodol, že žalovaný je povinný nahradiť žalobcovi 100 % trov odvolacieho konania. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozsudku (§ 387 ods. 2 CSP) a v odôvodnení sa obmedzil len na skonštatovanie, že dôvody, na ktorých podľa odôvodnenia napadnutého rozsudku spočíva rozhodnutie súdu prvej inštancie, považuje bez akýchkoľvek výhrad za vecne správne a úplné z hľadiska všetkých kľúčových otázok nastolených v priebehu konania pred súdom prvej inštancie oboma procesnými stranami a dodal ďalšie dôvody na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia, reagujúc na podstatné tvrdenia žalovaného v odvolaní (§ 387 ods. 3 CSP).

2.1. Odvolací súd dôvodil, že obrana odvolateľa v konaní pred súdom prvej inštancie bola ťažiskovo vystavaná na popretí rozhodujúcich skutkových tvrdení žalobcu, predovšetkým však tvrdenia o odovzdaní a prevzatí zariadenia prevádzky a ako s takou sa s ňou vecne správne vysporiadal už prvoinštančný súd. Uviedol, že žalovaný si v tejto časti svojej procesnej obrany dostatočne razantne neuvedomil, že žalobcom tvrdenú skutočnosť existencie dlhu z kúpnej zmluvy vo výške 5.000 eur, keďže ju žalovaný uznal, a preto sa na ňu vzťahuje v zákone ustanovená domnienka (§ 558 veta prvá Občianskeho zákonníka), nemožno účinne vyvrátiť len protitvrdením, pokiaľ zostane medzi stranami sporným, ale nevyhnutne predpokladá aj preukázanie opaku (§ 192 CSP). Podľa odvolacieho súdu súd prvej inštancie celkom správne skutkovo ustálil, že žalovaný v priebehu konania pred súdom prvej inštancie dôkaz opaku, prakticky žiaden dôkaz majúci vo vzťahu k existencii dlhu akúkoľvek výpovednú hodnotu, nepredložil, ani nenavrhol vykonať, a preto o vyvrátení domnienky existencie žalovaného dlhu v procesných súvislostiach nemožno ani len uvažovať.

2.2. Odvolací súd akcentoval, že v sporovom konaní ovládanom zásadou kontradiktórnosti súd až na taxatívne stanovené výnimky (v ustanovení § 185 ods. 3 a v druhej hlave tretej časti CSP), medzi ktoré

ale posudzovaná vec nepatrí, nemá dôkaznú iniciatívu, a preto zásadne nemôže vykonávať dôkazy bez návrhu niektorej zo sporových strán (§ 185 ods. 2 CSP). Uviedol, že z pohľadu tejto skutočnosti sú celkom nepatričné odvolacie námietky žalovaného, vytýkajúce súdu prvej inštancie, že nevykonal šetrenie potrebné pre objektivizáciu skutočnosti reálneho zobchodovania zariadenia prevádzky, pre zistenie vlastníckeho práva žalobcu k predmetu kúpy a pre vylúčenie omylu pri urobení uznávacieho prejavu a jeho amorálnosti. S tým súvisia procesné dôsledky tiež ďalšej zo základných zásad sporového konania - koncentrácie konania. Citujúc § 149 CSP a § 366 CSP odvolací súd ďalej uviedol, že podľa jeho zistenia žalovaný v priebehu konania pred súdom prvej inštancie netvrdil ani skutočnosti týkajúce sa samotnej podstaty dohôd strán pri prevode obchodného podielu v spoločnosti LIVE club s. r. o., ani fakty vykresľujúce spôsob realizácie práv a povinností strán z týchto dohôd, ani faktické, či právne vady nadobudnutého podielu a napokon ani kroky, ktoré v nadväznosti na tieto nedostatky podnikol. Rovnako až v odvolacom konaní žalovaný predložil písomnosti - zápis o odovzdaní a prevzatí nebytového priestoru, žiadosť o ukončenie nájomnej zmluvy a výpis zo živnostenského listu. K uplatneniu týchto prostriedkov procesného útoku (tvrdení a návrhu na vykonanie dôkazov) teda došlo až v odvolacom konaní. Pritom ani z odvolania a ani z obsahu spisu podľa posúdenia odvolacieho súdu nevyplynula skutočnosť, pre ktorú by tieto prostriedky nemohol žalovaný uplatniť už v priebehu prvoinštančného konania. Na tomto základe, keďže nové tvrdenia a návrh na vykonanie dôkazov sa netýkali procesných podmienok konania, vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia sudcu a posudzované prostriedky procesného útoku žalovaného nesmerovali ani k preukázaniu vady konania, odvolací súd vyhodnotil odvolacie námietky na nich založené za procesne neprípustné novoty, ktoré nemožno v odvolacom konaní použiť v zmysle ustanovenia § 366 CSP.

2.3. Odvolací súd zdôraznil, že domnienka založená uznaním dlhu sa vzťahuje na existenciu dlhu v organickej jednote rozhodujúcich skutkových a právnych otázok. Je preto nepodstatné, aké závery v parciálnych skutkových a právnych otázkach nastolených žalovaným urobil súd prvej inštancie, pokiaľ nesmerujú k vyvráteniu práve týchto rozhodujúcich skutočností a právnych súvislostí. Odvolací súd zároveň poznamenal, že i ÚS SR vo svojej rozhodovacej praxi vychádza z toho, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania (stranami), ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu, uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia preto postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka konania na spravodlivé súdne konanie.

2.4. Odvolací súd nevzhladol opodstatnenosť ani odvolacej námietky, ktorou žalovaný vytkol súdu prvej inštancie, že odmietol vykonať ním navrhnutý dôkaz vyšetrovacím spisom. Žalovaný v odvolaní síce len naznačil, svojím vyjadrením v priebehu konania pred súdom prvej inštancie (v podaní doručenom dňa 10. decembra 2018) však jasne deklaroval, že vyšetrovací spis mal poslúžiť len na preukázanie skutočností zastavenia jeho trestného stíhania, pretože v tejto okolnosti videl procesnú prekážku prejednávania a rozhodnutia tejto veci. Skutočnosť zastavenia trestného stíhania žalovaného však nebola medzi stranami sporná a takto ju nakoniec ustálil aj súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku (viď bod 32.), a preto vykonanie tohto dôkazu v žalovaným tvrdených súvislostiach bolo evidentne nadbytočné.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný (ďalej aj ako „dovolateľ“) dovolanie, ktorého prípustnosť odôvodnil poukazom na § 420 písm. f) CSP, keď v konaní došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces porušením procesného postupu súdu pri doručovaní písomnosti na pojednávanie, čím bola žalovanému odňatá zákonná možnosť zúčastniť sa pojednávania a uplatnenia svojich základných práv, a to bránenia práva. Žalovaný tvrdil, že mu nebolo riadne doručené predvolanie na pojednávanie.

3.1. Dovolateľ procesné pochybenie súdu videl v tom, že odvolací súd na námietku žalovaného sa zaoberal touto otázkou iba v tom, že žalovanému bolo doručené predvolanie 30. januára 2019 ako odôvodnil rozsudok v bode 9. Podľa dovolateľa nesprávny procesný postup odvolacieho súdu spočíva v

tom, že sa nevysporiadal so všetkými relevantnými skutočnosťami konania, keď dostatočne nezistil procesný postup súdu, ktorý vyplýval zo súdneho spisu, najmä doručovanie platobného rozkazu žalovanému do vlastných rúk poštovou prepravou, ale predvolanie na pojednávanie súd doručoval žalovanému elektronicky na elektronickú adresu fyzickej osoby, pričom žalovaný v odvolacom konaní namietal, že s a nemohol zúčastniť pojednávania, lebo neprevzal predvolanie a nemal vedomosť, že sa pojednávanie konalo 08. apríla 2019, ktorý postup odvolací súd nepreskúmal a nedostatočne odôvodnil v bode 9. svojho rozsudku. Tým, že prebehlo konanie, na ktorom bol vypočutý svedok, ktorému žalovaný nemohol klásť otázky, brániť sa a vyjadrovať, bol porušený princíp rovnosti zbraní a kontradiktórnosti konania.

3.2. Podľa žalovaného súd prvej inštancie vydal „kontumačný rozsudok“ v rozpore s § 274 ods. 1 a 2 CSP, hoci pre taký postup tu neboli zákonné podmienky a súd si nesplnil poučovaciu povinnosť účastníka konania na predvolaní doručenom žalovanému, čím bolo porušené právo žalovaného na spravodlivý proces.

3.3. Porušenie procesného postupu súdu pri doručovaní dovolateľ dôvodil postupom súdu v rozpore s § 105 CSP, keď súd doručoval žalovanému predvolanie na pojednávanie a rozsudok do elektronickej schránky a žalovaný o také doručovanie nepožiadaval, pričom dovolateľ mal pochybnosť aj o samotnom postupe doručovania elektronickým spôsobom.

3.4. Navrhol, aby dovolací súd rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a rozhodol o trovách doterajšieho konania.

4. Žalobca navrhol, aby dovolací súd dovolanie zamietol.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania a bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie ako neprípustné treba odmietnuť. Odôvodnenie uvedeného záveru je uvedené v nasledujúcich bodoch.

6. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (viď napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/113/2012, 2Cdo/132/2013, 3Cdo/18/2013, 4Cdo/280/2013, 5Cdo/275/2013, 6Cdo/107/2012 a 7Cdo/92/2012, ktoré sú aktuálne aj za súčasnej procesnoprávnej úpravy).

7. Najvyšší súd opakovane vyslovil názor, že právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na príslušnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (por. rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/6/2014, 3Cdo/357/2015, 4Cdo/1176/2015, 5Cdo/255/2014, 8Cdo/400/2015).

8. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (pozri rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/209/2015, 3Cdo/36/2016, 5Cdo/264/2014, 1Cdo/334/2013). Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých sa môže táto výnimka uplatniť, nemožno v žiadnom prípade interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (por. rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/348/2013, 3Cdo/319/2013, 3Cdo/357/2016, 3ECdo/154/2013,

3Cdo/208/2014).

9. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. Z ustanovenia § 419 CSP vyplýva, že proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú špecifikované v ustanoveniach § 420 CSP (prípustnosť dovolania pre vady zmätočnosti) a § 421 CSP (prípustnosť dovolania pre riešenie právnej otázky). Právna úprava dovolacieho konania obsiahnutá v CSP dôsledne odlišuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania.

10. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa v dovolaní uviesť, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a náležitým spôsobom označiť dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

11. V danom prípade žalovaný namietal vadu zmätočnosti konania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

12. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu v zmysle § 420 písm. f) CSP je a) zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b) nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

12.1. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

13. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (por. sp. zn. 3Cdo/41/2017, 3Cdo/214/2017, 8Cdo/5/2017, 8Cdo/73/2017).

14. Nesprávny procesný postup odvolacieho súdu žalovaný videl v tom, že súd prvej inštancie nesprávne doručoval predvolanie na pojednávanie elektronicky, keď on o také doručovanie nepožiadala, následne súd vo veci pojednával 08. apríla 2019 v jeho neprítomnosti, pričom v odvolacom konaní namietal, že sa nemohol zúčastniť pojednávania, lebo neprevzal predvolanie a nemal vedomosť, že sa pojednávanie konalo 08. apríla 2019. Podľa žalovaného súd prvej inštancie vyniesol kontumačný

rozsudok v rozpore s § 274 ods. 1 a 2 CSP, hoci pre taký postup tu neboli zákonné podmienky. S uvedeným nesprávnym postupom súdu prvej inštancie pri doručovaní sa odvolací súd stotožnil, na námietku žalovaného neprihliadol, postup nepreskúmal a dostatočne neodôvodnil.

15. Podľa dovolacieho súdu ale žalovaný v dovolaní neopodstatnene a v rozpore s obsahom spisu tvrdí, že súd prvej inštancie o veci rozhodol rozsudkom pre zmeškanie podľa § 274 ods. 1 a 2 CSP bez splnenia poučovacej povinnosti. Podľa zápisnice o pojednávaní okresného súdu z 08. apríla 2019 (č. 1. 124 a nasl. spisu) je zrejmé, že okresný súd vo veci pojednával, keď v zmysle § 180 CSP zisťoval ne/prítomnosť predvolaných osôb na pojednávanie a otvoril pojednávanie, na ktorom vykonal dokazovanie a vyhlásil rozsudok. Obsah preskúmaného spisu súdu prvej inštancie a ani procesné úkony žalovaného urobené v konaní pred súdom prvej inštancie nenasvedčujú tomu, že súd prvej inštancie rozhodol rozsudkom pre zmeškanie. Žalovaný, hoci v dovolaní tvrdí, že na pojednávaní 08. apríla 2019, na ktorom súd prvej inštancie rozhodol, podľa neho rozsudkom pre zmeškanie, nebol prítomný, lebo neprevzal predvolanie a nemal vedomosť, že sa pojednávanie konalo 08. apríla 2019, ktoré tvrdenia nepreukázal a do nadobudnutia právoplatnosti rozsudku nepodal návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie (§ 277 ods. 2 CSP) a proti rozsudku súdu prvej inštancie podal riadne odvolanie, v ktorom sa nedovoľával nedostatku niektorých zo základných, či osobitných podmienok rozhodnutia rozsudkom pre zmeškanie (§ 356 CSP). Na základe uvedeného je neopodstatnená predmetná dovolacia námietka žalovaného vrátane nesplnenia poučovacej povinnosti súdom v zmysle § 274 písm. a) CSP.

16. Pokiaľ žalovaný namietal nesprávny postup súdu prvej inštancie pri doručovaní predvolania na pojednávanie elektronicky (viď bližšie body 3. a 14. tohto rozhodnutia) a odvolací súd na túto námietku neprihliadol, dovolací súd preto v ďalšom zameral svoju pozornosť na posúdenie ne/správnosti postupu okresného súdu pri doručovaní predvolania žalovaného na pojednávanie dňa 08. apríla 2019 v zmysle ustanovení Civilného sporového poriadku a zákona o e-Governmente týkajúcich sa doručovania písomností vrátane ich doručovania elektronicky do elektronickej schránky žalovaného.

17. Podľa § 105 ods. 1, 2 a 3 CSP súd doručuje písomnosť na pojednávaní alebo pri inom úkone súdu; tým nie je dotknutá povinnosť súdu doručovať písomnosť do elektronickej schránky podľa osobitného predpisu (§ 105 ods. 1 CSP). Ak nemožno doručiť písomnosť podľa odseku 1 a ak nejde o doručenie písomnosti do vlastných rúk, súd na žiadosť strany doručí písomnosť na elektronicкую adresu. Písomnosť súdu sa považuje za doručенú po troch dňoch od jej odoslania, aj keď ju adresát neprečítal (§ 105 ods. 2 CSP). Ak nemožno doručiť písomnosť podľa odsekov 1 a 2, súd doručuje prostredníctvom doručujúceho orgánu (§ 105 ods. 3 CSP).

17.1. Citované ustanovenie CSP upravuje zákonný postup súdu pri doručovaní písomností. Jeho systematickým výkladom, tiež ďalších relevantných ustanovení CSP, je zrejma postupnosť pri doručovaní písomností, a to nasledovne: 1. na pojednávaní alebo pri inom úkone, 2. do elektronickej schránky podľa osobitného predpisu, ide o zákon č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente) účinným od 01. novembra 2013 v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o e-Governmente“), 3. doručenie na elektronicкую adresu na žiadosť strany, ak nejde o písomnosti, ktoré sa doručujú do vlastných rúk, 4. doručovanie prostredníctvom doručovacieho orgánu na adresu podľa § 106 CSP alebo doručovanie osobitným doručovacím orgánom za kumulatívneho splnenia zákonných podmienok podľa § 107 ods. 2 CSP (pozri Števček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. BECK, s. 382).

17.2. Z vyššie uvedeného, ako aj z dikcie § 105 ods. 1 CSP je zrejmé, že doručovanie do elektronickej schránky prichádza do úvahy nie ako prvý, ale až následný spôsob doručovania, keď nie je možné doručiť písomnosť na pojednávaní alebo pri inom úkone.

17.3. Ustanovenie § 105 ods. 2 CSP umožňuje strane zvoliť si elektronicкую adresu na doručovanie. Je potrebné zdôrazniť, že doručovanie na elektronicкую adresu podľa § 105 ods. 2 (e-mail) a doručovanie do aktivovanej elektronickej schránky (podľa zákona o e-Governmente) podľa § 105 ods. 1 sú dva

rozdielne inštitúty. Ak strana požiada o doručovanie na elektronickú adresu, súd ďalej nezisťuje, či sa adresát s písomnosťou oboznámil, a považuje ju za doručenie po troch dňoch od jej odoslania. Tento postup je možný len za súčasného splnenia troch podmienok, a to: súd nemôže doručiť písomnosť sám na pojednávaní alebo pri inom úkone súdu a ani do elektronickej schránky, nejde o písomnosť, ktorá musí byť doručená do vlastných rúk, a strana výslovne požiadala o doručovanie písomnosti na ňou udanú elektronickú adresu, čo nie je daný prípad.

18. V prípade, ak má strana aktivovanú elektronickú schránku, súd musí prioritne doručovať do tejto elektronickej schránky, pričom doručovanie sa spravuje v takom prípade ustanoveniami zákona o e-Governmente, konkrétne § 29 až § 34 tohto zákona, ktorý v časti o elektronickej doručovaní má charakter špeciality k ustanoveniam Civilného sporového poriadku o doručovaní. Nie je na vôli strany sporu alebo iného zúčastneného subjektu, akou formou jej/mu súd bude doručovať písomnosti. Povinnosť doručovať písomnosti do elektronickej schránky je kogentne upravená a nezávisí od vôle strany, či iného subjektu (pozri Horváth, E., Andrášiová, A., Henčeková, S., Civilný sporový poriadok, Komentár, 2. doplnené a prepracované vydanie, Wolters Kluwer SR s. r. o., 2018, s. 380).

19. Podľa § 11 ods. 1 zákona o e-Governmente elektronickej schránky sa zriaďujú orgány verejnej moci, právnickej osobe, fyzickej osobe, podnikateľovi, subjektu medzinárodného práva, organizačnej zložke alebo organizácii podľa § 12 ods. 6 a tým, o ktorých to ustanoví osobitný predpis.

20. Podľa § 12 ods. 4 písm. b) a c) zákona o e-Governmente elektronickú schránku zriadi správca modulu elektronických schránok bezodkladne po tom, ako sa dozvie o vzniku oprávnenia na podnikanie fyzickej osoby, ak ide o elektronickú schránku fyzickej osoby podnikateľa [§ 12 ods. 4 písm. b)], v deň, keď fyzická osoba, ktorá je občanom Slovenskej republiky, dosiahne 18. rok veku, ak ide o elektronickú schránku fyzickej osoby, ktorá nie je podnikateľom [§ 12 ods. 4 písm. c)].

20.1. Vo väzbe na citované ustanovenie zákona o e-Governmente dovoľací súd poznamenáva, že žalovaný v minulosti vykonával podnikateľskú činnosť ako fyzická osoba podnikateľ, ktorý ukončil podnikateľskú činnosť vo všetkých predmetoch podnikania uvedených na dokladoch o živnostenskom oprávnení ku dňu 27. januára 2015 (pozri živnostenský register).

21. Podľa § 13 ods. 4 písm. a), b) a g) zákona o e-Governmente na účely prístupu do elektronickej schránky sa používajú identifikátor osoby v spojení s autentifikátorom, ktorý bol pridelený alebo vydaný majiteľovi elektronickej schránky alebo osobe oprávnenej na prístup a disponovanie s elektronickej schránkou. Správca modulu elektronických schránok zabezpečuje, aby mala osoba oprávnená na prístup a disponovanie s elektronickej schránkou po úspešnej autentifikácii dostupné všetky elektronické schránky, ku ktorým má takéto oprávnenie. Osobou oprávnenou na prístup a disponovanie s elektronickej schránkou fyzickej osoby je fyzická osoba, pre ktorú bola elektronická schránka zriadená, fyzickej osoby podnikateľa je fyzická osoba podnikateľ, pre ktorú bola elektronická schránka zriadená, resp. osoba poverená fyzickou osobou alebo fyzickou osobou podnikateľom, pre ktorú bola elektronická schránka zriadená, a to v rozsahu ňou určenom.

22. Podľa § 29 zákona o e-Governmente sa elektronické podanie a elektronický úradný dokument doručujú elektronickej, pričom miestom na elektronickej doručovanie je elektronická schránka, ktorá je aktivovaná. Elektronickej doručovanie elektronického podania a elektronického úradného dokumentu sa vykoná spôsobom podľa uvedeného zákona, ak osobitné predpisy pri spôsobe doručovania elektronickej prostriedkami neustanovujú inak; ustanovenie prvej vety tým nie je dotknuté.

23. Podľa § 30 ods. 1 zákona o e-Governmente elektronickej doručenkou sa rozumie elektronický dokument obsahujúci údaj o dni, hodine, minúte a sekunde elektronickej doručenia, identifikátor osoby prijímateľa, identifikátor osoby odosielateľa a identifikáciu elektronickej úradnej správy a elektronickej dokumentov, ktoré sa elektronickej doručujú; identifikácia elektronickej úradnej správy a elektronickej dokumentov musí zabezpečiť vytvorenie logickej väzby na túto správu a dokumenty, ktoré obsahuje.

23.1. Podľa § 30 ods. 3 zákona o e-Governmente prijímateľ potvrdzuje elektronickú doručku prostredníctvom funkcie určenej na tento účel.

23.2. Podľa § 30 ods. 4 zákona o e-Governmente elektronická doručka sa zasiela do elektronickej schránky odosielateľa príslušnej elektronickej úradnej správy, ktorej doručenie elektronická doručka potvrdzuje, a to aj, ak táto elektronická schránka nie je aktivovaná; to neplatí, ak odosielateľ nie je známy alebo ak nemá zriadenú elektronickú schránku.

23.3. Podľa § 30 ods. 5 zákona o e-Governmente údaje uvedené v elektronickej doručke, ktorá bola potvrdená podľa odseku 3, sa považujú za pravdivé, kým nie je preukázaný opak.

24. Elektronickou schránkou je elektronické úložisko, v ktorom sú uchovávané elektronické správy a notifikácie. Elektronické schránky sú základným nástrojom komunikácie medzi občanmi a podnikateľskými subjektmi s orgánmi verejnej moci, a medzi orgánmi verejnej moci navzájom. Schránky umožňujú elektronické doručovanie úradných podaní a úradných dokumentov. Prijímateľ je povinný potvrdiť doručenie elektronickej úradnej správy formou elektronickej doručky; potvrdenie doručenia je podmienkou sprístupnenia obsahu elektronickej úradnej správy prijímateľovi v jeho elektronickej schránke. Elektronická úradná správa sa sprístupní v momente potvrdenia doručenia.

25. Najdôležitejším ustanovením týkajúcim sa doručovania do elektronickej schránky je § 32 ods. 5 písm. a), b), c) zákona o e-Governmente, podľa ktorého sa elektronická úradná správa vrátane všetkých elektronických dokumentov považuje za doručeníu, ak je adresátom orgán verejnej moci, uložením elektronickej úradnej správy [§ 32 ods. 5 písm. a)], ak nie je adresátom orgán verejnej moci a doručuje sa do vlastných rúk, dňom, hodinou, minútou a sekundou uvedenými na elektronickej doručke alebo márnym uplynutím úložnej lehoty, podľa toho, ktorá skutočnosť nastane skôr, a to aj vtedy, ak sa adresát o tom nedozvedel [§ 32 ods. 5 písm. b)], ak nie je adresátom orgán verejnej moci a nedoručuje sa do vlastných rúk, deň bezprostredne nasledujúci po uložení elektronickej úradnej správy [§ 32 ods. 5 písm. c)].

25.1. Úložnou lehotou na účely citovaného zákona je lehota, počas ktorej je uložená elektronická úradná správa považovaná za nedoručenú. Úložná lehota je 15 dní odo dňa nasledujúceho po dni uloženia elektronickej úradnej správy, ak osobitný predpis neustanovuje inú lehotu.

26. Podľa § 33 ods. 1 zákona o e-Governmente ak osobitný predpis neustanovuje iný postup na rozhodovanie o neúčinnosti elektronického doručenia alebo ak sa podľa osobitného predpisu neúčinnosť elektronického doručenia neposudzuje ako predbežná otázka, orgán verejnej moci, ktorý koná vo veci, ktorej sa elektronické doručovanie týka, rozhodne na návrh adresáta, že elektronické doručenie je neúčinné, ak tento adresát preukáže, že a) objektívne nemohol prevziať elektronickú úradnú správu z dôvodu, ktorý nenastal na jeho strane alebo jeho pričinením, alebo b) na jeho strane nastali také dôvody, ktoré mu objektívne neznemožnili prevziať elektronickú úradnú správu, avšak takéto prevzatie by bolo spojené s nepomerými ťažkosťami, ktorých prekonanie od neho nie je spravodlivé požadovať.

26.1. Podľa § 33 ods. 2 zákona o e-Governmente návrh podľa odseku 1 je potrebné podať do 15 dní odo dňa, keď sa adresát s obsahom elektronickej úradnej správy oboznámil alebo mohol oboznámiť.

26.2. Vyššie citované ustanovenia § 33 ods. 1 a 2 zákona o e-Governmente upravujú aj neúčinnosť doručenia do elektronickej schránky pre prípady, kedy si adresát nemôže z objektívnych dôvodov elektronickú správu prevziať. Jedným z takých objektívnych dôvodov je aj skutočnosť, kedy potvrdí doručku, ale samotná správa sa mu z dôvodov na strane informačného systému nesprístupní.

27. Z obsahu spisu dovolací súd zistil nasledujúce skutočnosti: dňa 30. januára 2019 okresný súd elektronicke (cez ústredný portál verejnej správy, skratka „ÚPVS“) zaslal žalovanému (prijímateľ s uvedením jeho identifikátora v zmysle § 30 ods. 1 zákona o e-Governmente) predvolanie na pojednávanie (elektronická úradná správa s jej identifikáciou v zmysle § 30 ods. 1 zákona o e-Governmente), ktoré sa

malo konať 08. apríla 2019. Podľa elektronickej doručenky na č. I. 122 spisu bola 30. januára 2019 správa žalovanému úspešne doručená, pričom údaje uvedené v elektronickej doručenke sa považujú za pravdivé, kým nie je preukázaný opak (§ 30 ods. 5 zákona o e-Governmente).

27.1. Napokon elektronická úradná správa, vrátane všetkých elektronických dokumentov, sa považuje za doručenie, ak nie je adresátom orgán verejnej moci a doručuje sa do vlastných rúk, dňom, hodinou, minútou a sekundou uvedenými na elektronickej doručenke, a to aj vtedy, ak sa adresát o tom nedozvedel (§ 32 ods. 5 písm. b) zákona o e-Governmente).

27.2. Dovolací súd tiež poznamenáva, že žalovaný ani v odvolaní, ani v dovolaní netvrdil, že jeho elektronická schránka nie je aktivovaná, resp. že by o aktivovaní jeho elektronickej schránky nevedel. Totiž v prípade ak elektronická schránka adresáta nie je aktivovaná, ustanovenia o elektronickej doručovaní sa nepoužijú (pozri Horváth, E., Andrášiová, A., Henčeková, S., Civilný sporový poriadok, Komentár, 2. doplnené a prepracované vydanie. Wolters Kluwer SR s. r. o., 2018, s. 89).

28. V tejto súvislosti dovolací súd poukazuje na nález Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 238/2019, podľa ktorého pokiaľ okresný súd podľa § 105 ods. 1 CSP doručoval písomnosti do elektronickej schránky žalovaného podľa osobitného predpisu, t. j. zákona o e-Governmente, musí žalovaný dôvod, pre ktorý zmeškal lehotu na podanie vyjadrenia podľa § 273 písm. a) CSP, ako aj pojednávanie vo veci, na ktorom bol vyhlásený rozsudok pre zmeškanie, preukázať ako adresát elektronickej úradnej správy domáhajúci sa rozhodnutia orgánu verejnej moci o neúčinnosti elektronického doručenia podľa § 33 ods. 1 zákona o e-Governmente, t. j. že objektívne nemohol prevziať elektronickú úradnú správu z dôvodu, ktorý nenastal na jeho strane alebo jeho pričinením [písm. a)], alebo na jeho strane nastali také dôvody, ktoré mu objektívne neznemožnili prevziať elektronickú úradnú správu, avšak takéto prevzatie by bolo spojené s nepomernými ťažkosťami, ktorých prekonanie od neho nie je spravodlivé požadovať [písm. b)]. Tým samozrejme nie je dotknuté oprávnenie žalovaného podať okresnému osobitný návrh podľa § 33 ods. 1 zákona o e-Governmente.

29. Na základe vyššie uvedeného dovolací súd môže len konštatovať zhodne ako odvolací súd, že predvolanie na pojednávanie nariadené súdom prvej inštancie na 08. apríla 2019 bolo žalovanému riadne doručené elektronicke do jeho elektronickej schránky dňa 30. januára 2019 (na č. I. 122 spisu sa nachádza elektronická doručenka). Súd prvej inštancie na tomto pojednávaní konštatoval, že sa nedostavil žalovaný, ktorému bolo predvolanie na pojednávanie doručené 30. januára 2019 a uznesením rozhodol, že bude pojednávať v neprítomnosti žalovaného. Následne súd vec prejednal v súlade s § 157 ods. 1 CSP a po vyhlásení dokazovania za skončené vyhlásil rozsudok (č. I. 124 až 127 spisu). Podľa dovolacieho súdu z obsahu súdneho spisu v preskúmvanej veci nevyplýva nesprávny postup súdu prvej inštancie pri doručovaní predvolania na pojednávanie elektronicke do elektronickej schránky žalovaného, na ktorý by odvolací súd neprihliadol, preto je predmetná dovolacia námietka žalovaného neopodstatnená.

29.1. Ak teda súd prvej inštancie za opísaného stavu uskutočnil predmetné pojednávanie v neprítomnosti žalovaného, možno konštatovať, že jeho procesný postup neodporoval zákonu (CSP a zákonu o e-Governmente). V tejto súvislosti preto ani nemohlo dôjsť k porušeniu procesných práv, ktoré by inak žalovaný ako strana sporu mal možnosť na pojednávaní uplatniť. Z hľadiska dodržania princípu rovnosti zbraní sporových strán vyplývajúceho z čl. 6 CSP (podľa predchádzajúcej právnej úpravy rovnosť účastníkov konania vyplývala z § 18 OSP) je rozhodujúce to, že žalovanému bola súdom vytvorená možnosť zúčastniť sa pojednávania. Žalovaný sa však o ňu sám pripravil tým, že sa na nariadené pojednávanie nedostavil bez toho, aby preukázal najmä opak uvádzaný v elektronickej doručenke založenej na č. I. 122 spisu alebo existenciu dôležitého dôvodu na odročenie pojednávania, resp. že by postupoval v zmysle § 33 ods. 1 zákona o e-Governmente.

29.2. Vychádzajúc z uvedeného dovolací súd uzatvára, že žalovaný v spojitosti s namietaným nesprávnym postupom súdu prvej inštancie pri doručovaní predvolania na pojednávanie elektronicke do elektronickej schránky žalovaného, na ktorý by odvolací súd neprihliadol a s vykonaním predmetného

pojednávania v jeho neprítomnosti neopodstatnene namietal existenciu vady v zmysle § 420 písm. f) CSP.

30. Pokiaľ žalovaný namietal, že odvolací súd nepreskúmal postup okresného súdu v súvislosti s jeho predvolaním na pojednávanie a nedostatočne odôvodnil v bode 9. svojho rozsudku, dovolací súd v tejto súvislosti poukazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku krajského súdu v bode 9.: „Z obsahu spisu podľa zistenia odvolacieho súdu vyplýva, že predvolanie na pojednávanie nariadené súdom prvej inštancie na deň 08.04.2019, bolo žalovanému prostredníctvom jeho elektronickej schránky riadne doručené dňa 30.01.2019. Vo vzťahu k uplatnenému odvolaciemu dôvodu podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. b) CSP preto možno bez ďalšieho konštatovať, že odvolacia námietka vytýkajúca nesprávnosť procesného postupu súdu prvej inštancie pri predvolávaní strán na pojednávanie, bola založená na tvrdení odvolateľa, ktoré celkom zrejme nezodpovedá skutočnosti.“

30.1. Z vyššie citovaného odôvodnenia rozsudku je tak zrejmy opak tvrdenia žalovaného, pretože odvolací súd preskúmal postup súdu prvej inštancie v súvislosti s námietkou žalovaného o jeho ne/predvolaní na pojednávanie, nepovažoval ho za nesprávny a náležite túto odvoláciu námietku aj zdôvodnil. V reakcii na dovolacie argumenty žalovaného dovolací súd uvádza, že za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že odvolací súd svoje rozhodnutie neodôvodnil podľa predstáv dovolateľa, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom, čo nie je tento prípad. Žalovaný preto neopodstatnene namietal, že odvolací súd mu nedostatočným odôvodnením rozhodnutia vo vyššie uvádzanej námietke znemožnil realizovať jeho procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

31. V súvislosti s námietkou dovolateľa o údajnom pochybení okresného súdu v procese dokazovania výsluchom svedka, ktorému žalovaný nemohol klásť otázky, brániť sa a vyjadrovať, ktoré odvolací súd nenapravil, dovolací súd poukazuje na vyššie uvedené, že žalovaný svojou neúčastou na pojednávaní sa sám pripravil o možnosť klásť svedkom otázky a brániť sa. Súčasne z obsahu spisu vyplýva, že žalovaný sa vo veci opakovane vyjadroval (č. l. 84 a nasl. odpor žalovaného proti platobnému rozkazu, č. l. 118 spisu vyjadrenie žalovaného k žalobe, č. l. 138 a nasl. odvolanie žalovaného proti rozsudku). Tiež dovolací súd poznamenáva, že súdna prax najvyššieho súdu je jednotná v názore, podľa ktorého nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu nie je vadou konania v zmysle § 420 písm. f) CSP (por. sp. zn. 1Cdo/41/2017, 2Cdo/232/2017, 3Cdo/26/2017, 4Cdo/56/2017, 5Cdo/90/2017, 7Cdo/11/2017, 8Cdo/187/2017). Súlad tohto právneho názoru s ústavou posudzoval Ústavný súd SR, nedospel však k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti (II. ÚS 465/2017, III. ÚS 40/2020).

32. Vzhľadom na uvedené najvyšší súd dovolanie žalovaného ako procesne neprípustné odmietol (§ 447 písm. c) CSP).

33. O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 453 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 a 2 CSP tak, že žalobcovi priznal náhradu trov dovolacieho konania voči žalovanému v plnom rozsahu.

34. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.